

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen over energie**
- **Principiële goedkeuring met het oog op de adviesvraag aan de VREG, de SERV en de MiNa-raad**

I. Inleiding

Door middel van het voorliggende ontwerp van verzamelbesluit worden wijzigingen aangebracht aan verschillende titels van het Energiebesluit van 19 november 2010. Deze wijzigingen hebben onder andere betrekking op:

- A. een aantal aanpassingen aan de REG-premies;
- B. een aantal aanpassingen aan de energieprestatieregelgeving;
- C. een aantal beperkte aanpassingen aan de regels m.b.t. de energieleningen;
- D. het invoeren van een energieprestatiecertificaat voor kleine niet-residentiële gebouwen en een energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen, en een aanpassing aan het energieprestatiecertificaat publieke gebouwen;
- E. de problematiek van het voorafgaandelijk voorleggen van reglementaire ministeriële besluiten aan de Vlaamse Regering;
- F. aanpassingen met betrekking tot het verkrijgen van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten;
- G. een aanpassing aangaande de elektrische referentierendementen bij de berekening van warmtekrachtcertificaten;
- H. aanpassingen aan de premiereregeling voor kwalitatieve warmtekrachtinstallaties tot en met 10 kWe;
- I. bepalingen van eerder juridisch-technische aard.

II. Wijzigingen aan het Energiebesluit van 19 november 2010

A. AANPASSINGEN AAN DE REG-PREMIËS (ART. 15-22, & 47)

1. Inleiding en context

1.1. Situering

Op basis van artikel 7.5.1 en 4.1.20 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kunnen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders openbardienstverplichtingen worden opgelegd die onder meer betrekking kunnen hebben op programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik. Aan deze decretale basis wordt verder uitvoering gegeven door artikel 6.4.1 en volgende van het Energiebesluit.

Met betrekking tot de premies werden de volgende wijzigingen gelanceerd op 1 januari 2017:

- Woongebouwen:
 - a. Vereenvoudiging en verstrenging dakisolatiepremie
 - b. Vereenvoudiging beglazingspremie
 - c. Uitbreiding en verstrenging muurisolatiepremies
 - d. Verstrenge voorwaarden vloer-/kelderisolatiepremie
 - e. Bevorderen van totaalrenovatie
 - f. Bevorderen van wijkrenovaties
 - g. Warmtepomppremie verhogen en vereenvoudigen
 - h. Aanpassing zonneboilerpremie
 - i. E-peilpremie afschaffen
 - j. Premies voor beschermde afnemers verhogen
 - k. Uitbreiding sociale energie efficiëntie programma's voor kwetsbare doelgroepen

- Niet-woongebouwen:
 - a. premies voor niet-woongebouwen die een residentiële tegenhanger hebben werden, voor zover mogelijk, op analoge wijze aangepast teneinde uniforme communicatie te behouden evenals "shoppen" tussen doelgroepcategorieën te vermijden. Er werden geen wijzigingen doorgevoerd voor de andere bestaande premiemaatregelen (relighting, steun na audit, investeringssteun).
 - b. de elektriciteitsdistributienetbeheerders, respectievelijk de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, kennen ook de niet-residentiële premies toe aan niet-woongebouwen aangesloten op een gesloten distributienet, op haar beurt aangesloten op het net van de netbeheerder / beheerder van het plaatselijk vervoersnet.

1.2. Evolutie premies

1.2.1. Woongebouwen

Evolutie huishoudelijke premiedossiers netbeheerders (voor nu nog bestaande premies)*	2014	2015	2016	2017
Dakisolatie	41.117	54.015	52.575	47.034
HR glas	29.380	34.578	30.386	29.401
Condensatieketel (**)	865	959	867	862
Muurisolatie (= spouwmuur+buitenmuur+binnenmuur vanaf 2017)	18.779	26.036	23.997	20.403
Vloer-/kelderisolatie	6.161	7.503	7.185	6.362
Combipremie (glas en muur)	1.189	5.303	4.693	6.346
Warmtepomp	1.049	1.534	1.351	1.066
Zonneboiler	6.204	5.908	4.980	3.589
E-peil	4.009	3.617	4.092	3.178
Sociale dakisolatieprojecten (incl. glas en spouwmuur vanaf 2017)	646	620	734	783
Kortingbonnen beschermde afnemers	1.683	2.096	2.769	4.934
Burenpremie	-	-	-	0
Totaal	111.082	142.169	133.629	123.958

(*) de vermelde cijfers zijn uitbetaalde premies per kalenderjaar, ongeacht wanneer de premies werden aangevraagd

(**) cijfers 2012 en 2013 ook enkel voor beschermde afnemers (hoewel er zeker in 2012 ook nog heel veel condensatieketels met factuur 2011 werden uitbetaald aan de toen nog ruimere doelgroep (nl alle))

Voor de meeste premie-acties, met uitzondering van glas en muur indien rekening wordt gehouden met de combipremie, vertoonde de tabel een daling sinds 2016. Gelet op het feit dat de netbeheerders tijdens 2017 nog een aanzienlijk aandeel premie-aanvragen 'oud systeem' hebben verwerkt is het nog te vroeg voor een

zeer grondige evaluatie van de doorgevoerde wijzigingen die ingingen op 1 januari 2017. Ook blijkt dat voor bepaalde premietypes (bv. zonneboiler) de dalende trend van de afgelopen jaren wordt verdergezet.

1.2.2. Niet-woongebouwen

Evolutie niet-huishoudelijke premiedossiers netbeheerders (*)	2014	2015	2016	2017
Dakisolatie	463	594	652	583
Muurisolatie (= spouwmuur+buitenmuur+ binnenmuur vanaf 2017)	167	195	206	178
HR glas	377	398	440	356
Vloer-/kelderisolatie	87	108	116	91
Zonneboiler	104	77	85	45
Warmtepomp	67	46	38	27
Relighting	228	222	331	271
REG-steun na audit	66	37	51	20
Investeringssteun	18	6	5	13
Totaal	1577	1683	1924	1584

(*) de vermelde cijfers zijn uitbetaalde premies per kalenderjaar, ongeacht wanneer de premies werden aangevraagd

Het aantal premies voor niet-woongebouwen lag in 2017 aanzienlijk lager dan in 2016 en beperkt lager dan in 2015. De daling is terug te vinden in alle premiecategorieën.

1.3. Mogelijke verklaringen voor de dalingen

Algemeen is het zo dat een nieuw premiestelsel de nodige tijd vraagt vooraleer het voldoende bekend is bij de burgers. Bovendien zijn voor verschillende maatregelen de eisen verstrengd op 1 januari 2017. Dat vergt enige aanpassing. De bedragen voor belangrijke premies, zoals dakisolatie en beglazing, zijn gedaald op 1 januari 2017. Deze daling zal gecompenseerd worden door de uitbetaling van totaalrenovatiebonussen. Maar omdat daarvoor minstens 3 investeringen, allemaal met factuur van ten vroegste 1 januari 2017, nodig zijn, zit er enige vertraging op de uitbetaling van deze bonussen. Daarnaast is het natuurlijk zo dat, naarmate er meer gebouwen gerenoveerd worden, het potentieel dat nog kan gerenoveerd worden, steeds kleiner wordt. Het laaghangend fruit wordt steeds beperkter en dit zowel technisch als qua doelgroep. De technisch meest makkelijk uitvoerbare en rendabele maatregelen zijn meer en meer al uitgevoerd. Ook de doelgroep die het snelst overgaat tot energierenovatie, zoals eigenaar-bewoners zonder financiële belemmeringen, hebben dit al in grote mate gedaan. De overblijvende segmenten zoals huurders, mede-eigenaars, burgers met beperkte financiële middelen, 65-plussers, zijn minder makkelijk te motiveren.

Tot slot heeft ook de afschaffing van de belastingvermindering voor dakisolatie zeker gezorgd voor een daling van het aantal dakisolatiedossiers.

Een bijsturing van het premiebeleid zou het tij kunnen keren zodat de renovatiegraad van het Vlaamse gebouwenpark terug oppikt, en verder uitvoering wordt gegeven aan het renovatiepact.

Daarnaast is bij de behandeling van de premie-aanvragen tijdens 2017 gebleken dat er nood is een aantal bepalingen in de regelgeving te verduidelijken. Tot slot is het wenselijk dat de definitieve rapportering over de actieverplichtingen van de distributienetbeheerders sneller beschikbaar is.

Alle voorgestelde wijzigingen gaan in voor eindfacturen vanaf 1 januari 2019.

2. Wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de REG-premies

2.1. *Wijzigingsvoorstellen die gelden voor woningen, wooneenheden, woongebouwen en niet-woongebouwen*

2.1.1 Voor wat betreft de muurisolatie aan de binnen- of buitenkant van buitenmuren (woningen, wooneenheden, woongebouwen en niet-woongebouwen), is er onzekerheid gerezen over de datum waarop de STS waaraan de gebruikte materialen, de plaatsingstechnieken en de plaatsers moeten voldoen, zal worden ingevoerd. Het WTCB bevestigde dat dit zeker niet voor 1 januari 2020 zal zijn en dat de in het Energiebesluit in artikel 6.4.1/1., eerste lid, 3° en 4° opgenomen datum voor invoering van deze STS als premievoorwaarde, namelijk 'vanaf 2019', bijgevolg zeker niet zal gehaald worden. Om voormelde redenen wordt de invoering uitgesteld tot 1 januari 2021.

2.1.2 Voor wat betreft de premie voor nieuw geplaatste beglazing (woningen, wooneenheden, woongebouwen en niet-woongebouwen) werd de eis gesteld dat het glas een maximale Uglass waarde heeft van 1,1 W/m²K vanaf 2017. Enkel de premiehoogte zou in 2020 dalen van 10 euro/m² naar 8 euro/m². In de bis-conceptnota aan de Vlaamse Regering over het Renovatiepact, goedgekeurd op 8 december 2017, werd in het maatregelenpakket een Uglass waarde van 1,0 W/m²K. opgenomen om de langetermijndoelstelling te kunnen bereiken. Bijgevolg wordt deze besluitwijziging aangegrepen om deze eis voor glas in te voeren voor premies vanaf 2019, zodat de premievoorwaarden volledig in lijn liggen met de langetermijndoelstelling voor woningrenovatie.

2.1.3. Verder wordt voorgesteld een premie voor een warmtepompboiler (woningen, wooneenheden, woongebouwen en niet-woongebouwen) in te voeren. Deze gebouwen moeten, net zoals dit geldt voor zonneboiler en warmtepomp, aangesloten zijn op het elektriciteitsdistributienet voor 1 januari 2014. Is dit niet het geval maar dateert de bouwaanvraag wel van voor deze datum, komt de installatie ook in aanmerking voor een premie. Voor woningen, wooneenheden en woongebouwen wordt een premie voorgesteld van 400 euro in 2019. Dit bedrag daalt in 2020 naar 300 euro en in 2021 naar 200 euro. De premie houdt op met bestaan in 2024. Voor niet-woongebouwen wordt hetzelfde premiebedrag voorgesteld als voor woningen, wooneenheden en woongebouwen voor installaties tot 2 kW. Voor installaties groter dan 2 kW, wordt de premie berekend volgens de formule bedrag in euro voor een warmtepompboiler tot 2 kW + respectievelijk 80, 60 en 40 euro * (vermogen – 2) in 2019, 2020 en de periode 2021 tot en met 2023. Zoals voor de andere hernieuwbare energietechnieken, wordt voorgesteld de premie te verhogen met 20% voor beschermde afnemers. De warmtepompboiler mag uitsluitend gebruikt worden voor de opwekking van sanitair warm water. Zowel voor huishoudelijke als niet-huishoudelijke toepassingen wordt de premie beperkt tot 40% van het factuurbedrag. Voor niet-woongebouwen wordt de premie bovendien beperkt tot 5.040 euro in 2019, 3.780 euro in 2020 en tot 2.520 euro in de periode 2021 tot en met 2023.

De kost van deze premie zal worden gedragen door de begroting aangezien voor de uitvoering van deze nieuwe actieverplichtingen op de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, of op de in het Energiefonds of Klimaatfonds beschikbare middelen, per kwartaal aan elke elektriciteitsdistributienetbeheerder een forfaitaire vergoeding wordt toegekend. Deze vergoeding is per elektriciteitsdistributienetbeheerder gelijk aan het totaal van de in het vorige kwartaal door die elektriciteitsdistributienetbeheerder uitbetaalde premiebedragen met betrekking tot de plaatsing van warmtepompboilers.

In de conceptnota 'Warmteplan 2020', goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juni 2017, wordt melding gemaakt van de nood om drempels voor warmtepompen weg te werken. Zoals het woord zelf zegt, is een warmtepompboiler een warmtepomp met een boilervat. Aangezien het afnamepatroon van de warmte voor de bereiding van sanitair warm water gelijkmatiger is dan voor ruimteverwarming is de warmtepomp zeer geschikt om deze functie met een goed energetisch rendement te vervullen. Hierbij kan de warmtebron kleiner zijn, maar wordt wel altijd sanitair warm water op voorraad gehouden. De warmtepomp verwarmt op een efficiënte manier het water in de boiler, voor verschillende tappunten. De ventilator in het toestel zuigt de gratis omgevingswarmte aan, waarna de lucht/waterwarmtepomp deze benut voor de waterverwarming. Zo kan men in vergelijking met een elektrische boiler 70% energie besparen.

De bijdrage aan het eindenergieverbruik uit hernieuwbare bronnen (en dus de bijdrage aan de doelstelling hernieuwbare energie) is iets groter voor een warmtepompboiler. De jaarlijkse bijdrage aan hernieuwbare energie is voor een warmtepompboiler 2321 kWh (aannee rendement van 3,15). De jaarlijkse bijdrage aan hernieuwbare energie is voor een zonneboiler 2040 kWh (aannee dat de zonneboiler 60% van het bruto energieverbruik voor warm tapwater dekt). Als hiertegenover de premies voor warmtepompboiler (voorstel 750 euro) en zonneboiler (max. 2750 euro) worden geplaatst, dan kan besloten worden dat de subsidie t.o.v. het bespaarde eindenergieverbruik veel hoger is voor de zonneboiler dan voor de warmtepompboiler.

Zowel de nuttige omgevingswarmte die een warmtepompboiler benut als de nuttige zonnewarmte die een zonneboiler benut is niet voldoende om de bruto energiebehoefte voor warm tapwater te dekken. Een warmtepompboiler heeft jaarlijks nog 1079 kWh elektrische eindenergieverbruik nodig, dit komt overeen met een jaarlijks primair energieverbruik van 2698 kWh. Naast de zonneboiler zal een aanvullend verwarmingstoestel nodig zijn voor het opwekken van warm tapwater, jaarlijks nog 1360 kWh. In de meeste gevallen wordt hiervoor een gastoestel gebruikt. We gaan uit van een gastoestel met een rendement voor de opwekking van warm tapwater van 76%. Het eindenergieverbruik (en tevens ook het primair energieverbruik) bedraagt jaarlijks 1782 kWh). Als je het jaarlijks primair energieverbruik van de warmtepompboiler vergelijkt met dan van de zonneboiler is het beduidend hoger. Het verschil is voornamelijk zo groot door het verschil in energiedrager, waarbij voor elektriciteit gerekend wordt met een primaire energiefactor van 2,5 en voor aardgas met een primaire energiefactor gelijk aan 1.

Het verbruik dat een klant uiteindelijk aangerekend krijgt is het eindenergieverbruik. Voor de warmtepompboiler is dat in dit voorbeeld 1079 kWh aan een tarief dat gelegen zal zijn tussen 0,14 euro/kWh en 0,275 euro/kWh, in totaal dus goed voor 151 tot 297 euro. Voor de zonneboiler is het eindenergieverbruik in dit voorbeeld 1782 kWh. Aan een aardgastarief van 0,045 euro/kWh komt dit overeen met een energiekost van 80 euro. De energiekosten voor een warmtepompboiler (op elektrische energie) zijn beduidend hoger dan die voor een zonneboiler aangevuld met een gastoestel. Qua terugverdientijd scoort een warmtepompboiler echter beter dan een zonneboiler.

De investeringskost van een warmtepompboiler is hoger vergeleken met een elektrische boiler, maar de energiekosten zijn beduidend lager. Hierdoor blijft de terugverdientijd beperkt (3 à 8 jaar zonder premie) en levert het toestel over de hele levensduur ook belangrijke inkomsten t.o.v. een spaarrekening. De investeringskost van een warmtepompboiler ligt aanzienlijk lager dan die voor een zonneboiler. De terugverdientijden voor warmtepompboilers zijn ook beter dan die voor zonneboilers.

De steunhoogte van een warmtepompboiler moet ook vergeleken worden met de steun voor een lucht-water warmtepomp (1500 euro, tenzij hybride uitvoering 800 euro) die voor ruimteverwarming, en eventueel ook sanitair warm water kan instaan. Aangezien dergelijke warmtepompen een grotere hoeveelheid hernieuwbare energie produceren is het logisch dat de premie voor een warmtepompboiler lager is.

De combinatie van een premie voor een warmtepompboiler en een zonneboiler wordt uitgesloten. Premies voor een warmtepomp en een warmtepompboiler mogen in bepaalde gevallen wel gecombineerd worden. In het geval een warmtepomp geplaatst is of wordt zal het weinig realistisch of efficiënt zijn dat er voor sanitair warm water ook een afzonderlijke warmtepompboiler geplaatst wordt. Dit wordt dan ook uitgesloten. Als er een warmtepompboiler aanwezig is, zou het kunnen zijn dat er achteraf nog een warmtepomp geplaatst wordt voor ruimteverwarming. In dat laatste geval kan wel een premie worden verkregen.

Er wordt geen vereiste opgenomen omtrent de aandrijving van de warmtepompboiler. Na een korte navraag bevestigde ODE dat gaswarmtepompboilers niet bestaan. Warmtepompboilers zijn momenteel elektrische toestellen. Het is niet de bedoeling om nieuwe of toekomstige types warmtepompboiler op gas uit de premiereregeling te weren.

De nadere regels en technische vereisten waaraan de warmtepompboiler en de plaatsing ervan moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een premie, kunnen door de minister worden vastgelegd.

2.1.4. Voor wat betreft de premies voor de zonneboiler en de warmtepomp (woningen, wooneenheden of niet-woongebouwen), wordt de voorwaarde voor de validatie door een persoon die beschikt over een gepaste Rescert-erkenning voor de kwaliteitsvolle uitvoering van de installatie gewijzigd. In de praktijk

werden sinds 1 juli 2017 installaties ofwel geplaatst door een installateur die zelf beschikt over de juiste Rescert-erkenning ofwel werd de installatie gevalideerd door een andere installateur dan de 'plaatsende' installateur, als deze zelf niet over het juiste certificaat beschikt. Hierbij werden diverse misbruiken vastgesteld. Zo kwam het herhaaldelijk voor dat bij de premie-aanvraag een certificaatnummer werd vermeld waarbij de desbetreffende installateur de installatie niet ter plaatse kwam valideren. In sommige gevallen was er een akkoord tussen een installateur en een Rescert-installateur, al dan niet tegen betaling, dat het certificaatnummer mocht gebruikt worden voor premie-aanvragen zonder een validatie ter plaatse. In andere gevallen was de Rescert-installateur zelfs niet op de hoogte dat zijn certificaatnummer werd gebruikt in het kader van premie-aanvragen voor zonneboilers of warmtepompen. Daarnaast blijken er ook andere problemen met Rescert zelf te zijn. Zo zijn niet alle modules in de opleiding up-to-date en verloopt de toekenning van de – definitieve – certificaten niet altijd vlot.

Op dit moment werken de diverse problemen met Rescert zelf als ook met de handhaving van de validatie door een Rescert-installateur in het kader van de REG-premies de installatie van zonneboilers en warmtepompen tegen. Er wordt voorgesteld om in het kader van de premieregeling de voorwaarde dat de installatie van een zonneboiler of warmtepomp moet gevalideerd worden door een Rescert-installateur voor premie-aanvragen met eindfactuur vanaf 1 januari 2019 te laten vallen. Een alternatief kwaliteitssysteem in het kader van de premies, dat niet alleen geldt voor de installatie van zonneboilers en warmtepompen maar ook voor warmtepompboilers, kan worden uitgewerkt. De minister zal in het kader van de toepassing van de premies kwaliteitseisen en kwaliteitscontroles opleggen aan installateurs van warmtepompen, thermische zonnecollectorsystemen en warmtepompboilers. De minister kan nadere regels bepalen voor de manier waarop die eisen en controles worden uitgevoerd. De minister kan eisen bepalen waaraan de personen of organisaties die de controles uitvoeren, moeten voldoen. Zolang er nog geen uitvoering is gegeven aan deze delegatie moeten premiedossiers nog niet aan deze specifieke voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor deze premies.

2.1.5. Voor wat betreft zonneboiler en warmtepomp (zowel in woningen, wooneenheden of woongebouwen als in niet-residentiële gebouwen), wordt de voorwaarde geschrapt dat slechts éénmaal per woning, wooneenheid of niet-woongebouw een premie voor een zonneboiler of warmtepomp kan worden toegekend. De eerste van dergelijke installaties zijn immers in de nabije toekomst aan vervanging toe. Om te vermijden dat terug zou worden overgeschakeld naar fossiele brandstoffen voor verwarming of de productie van sanitair warm water, wordt voorgesteld dat per woning, wooneenheid of niet-woongebouw één keer per 15 jaar een premie voor hernieuwbare energietechnieken (zonneboiler, warmtepomp en warmtepompboiler) kan worden aangevraagd. Naar analogie wordt een gelijkaardige voorwaarde ook meteen ingevoerd voor warmtepompboilers al wordt dit hier omwille van de specifieke levensduur van zo een warmtepompboiler dit op 10 jaar geplaatst.

2.1.6. De doelgroep voor de premies wordt uitgebreid naar alle types van gebouwen die niet zijn aangesloten op het distributienet maar wel op privé distributienetten. De distributienetbeheerders worden belast met het toekennen van de premies aan deze doelgroep.

2.2. Wijzigingsvoorstellen die enkel betrekking hebben op woningen, wooneenheden en woongebouwen

2.2.1. Voor wat betreft de premie voor thermische zonnecollectorsystemen voor woningen, wooneenheden of woongebouwen wordt de daling van het premiebedrag per m² collectoroppervlakte vanaf 1 januari 2019 geschrapt. De huidige premiehoogte blijft ook na 2018 behouden.

Het aantal geplaatste zonneboilers kan worden opgevolgd via de www.energiesparen.be/barometer. In 2016 werden 7524 zonneboilers geplaatst en in 2017 werden 5550 zonneboilers geplaatst, waarvan 3649 zonneboilers in bestaande gebouwen, gebaseerd op het aantal premies dat door de netbeheerders werd uitbetaald in 2017.

De doelstelling voor zonneboilers in het warmteplan kan vertaald worden in een aantal toestellen dat geplaatst moet worden. In de jaren 2016 tot en met 2020 vertaalt zich dit naar gemiddeld 10.200 zonneboilers. Het is dus duidelijk dat er bijkomende inspanningen nodig zijn voor zonneboilers om de nodige

groei in aantal installaties in de komende jaren te realiseren. Een daling van de premie voor zonneboilers is dan ook niet wenselijk.

2.2.2. Voor wat betreft de verdubbeling van de premie voor een warmtepomp ter vervanging van de elektrische weerstandsverwarming op uitsluitend nachttarief (woningen of wooneenheden), was de geest van de regelgeving steeds dat de elektrische weerstandsverwarming in de volledige woning moest vervangen worden door de warmtepomp. Eandis voegde aan de dossierbeoordeling een bijkomende voorwaarde toe dat de verdubbeling van de premie maar kan worden toegekend als de exclusieve nachtteller wordt weggenomen. Hoewel deze voorwaarde niet is opgenomen in de regelgeving betreffende de premies, noch in het Energiebesluit van 19 november 2010 noch in het ministerieel besluit van 10 november 2016¹, en deze voorwaarde dan ook niet kan worden afgedwongen, is het wel degelijk de bedoeling dat de elektrische weerstandsverwarming in de volledige woning wordt weggenomen. Zo niet, kan de verdubbeling van de warmtepomppremie niet worden toegestaan.

Deze verduidelijking wordt nu expliciet opgenomen in de regelgeving. Aan de netbeheerders werd de instructie gegeven om de bijkomende, onwettelijke, voorwaarde met betrekking tot het verwijderen van de exclusieve nachtteller niet meer toe te passen. Het kan immers zijn dat een burger in zijn/haar woning een warmtepomp plaatst ter vervanging van de elektrische verwarming maar toch verkiest om bijvoorbeeld een elektrische boiler (op exclusief nachttarief) te behouden.

2.3. Wijzigingsvoorstellen voor de rapporteringsverplichting

Het is wenselijk dat de definitieve cijfers over het aantal uitbetaalde premies, het uitbetaald premiebedrag, andere actieverplichtingen en de daaraan verbonden kosten, sneller beschikbaar zijn. Op dit moment leggen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit jaarlijks voor 1 mei aan het Vlaams Energieagentschap een ontwerp-REG-jaarrapport voor over de actieverplichtingen van het voorgaande jaar. Het Vlaams Energieagentschap beoordeelt dit rapport voor 1 oktober zodat op dat moment de definitieve cijfers over de premies en andere actieverplichtingen beschikbaar zijn.

Er wordt voorgesteld dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit vanaf 2019 jaarlijks voor 1 februari aan het Vlaams Energieagentschap een ontwerp-REG-jaarrapport over de actieverplichtingen van het voorgaande jaar voorleggen en het Vlaams Energieagentschap deze rapporten beoordeelt voor 1 april. Definitieve cijfers over de premies zullen dus vanaf het actiejaar 2018 beschikbaar zijn op 1 april van het volgende kalenderjaar.

Opdat deze deadline haalbaar is, wordt voorgesteld dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit maandelijks voor de uitbetaalde premies, totaalrenovatiebonussen, burenpremie, sociale energie-efficiëntieprojecten en energiescans aan het Vlaams Energieagentschap zullen rapporteren volgens het rapporteringssjabloon dat ook voor het ontwerp-REG-jaarrapport wordt gehanteerd. Voor wat betreft het aantal geweigerde en aangevraagde dossiers worden maandelijks geaggregeerde cijfers aangeleverd.

Daarnaast zal er vanaf 2019 ook maandelijks en jaarlijks gerapporteerd worden over het aantal klachten dat de netbeheerders met betrekking tot beslissingen over premiedossiers ontvangen. Dit gaat over klachten en vragen van de premie-aanvrager die al dan niet leiden tot een wijziging in de beslissing over de premie-aanvraag, binnen de wettelijk opgelegde voorwaarden voor de verschillende premietypes. Het is niet de bedoeling dat die maandelijkse gegevens telkens al officieel gevalideerd moeten zijn, maar wel dat deze de volgende maanden nog kunnen worden gecorrigeerd. Op deze wijze worden de gegevens echter wel sneller ter beschikking gesteld, wat de officiële validatie in februari vergemakkelijkt.

Tot slot wordt voorgesteld dat het Vlaams Energieagentschap in samenwerking met de netbeheerders ervoor zorgt dat er geen twijfel is over de interpretatie van de regelgeving betreffende de premietoekenning.

¹ Ministerieel besluit van 10 november 2016 houdende vaststelling van de nadere regels, technische vereisten en hoogten van de premies, trajectbegeleidingen en collectieve renovatieprojecten, vermeld in artikel 6.4.1/1, artikel 6.4.1/1/1, artikel 6.4.1/1/2, artikel 6.4.1/1/3, artikel 6.4.1/4, artikel 6.4.1/5, artikel 6.4.1/9 en artikel 6.4.1/9/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, BS 29 december 2016

Ook de Vlaamse ombudsman dringt hierop aan. Naar aanleiding van de behandeling van enkele individuele dossiers alsook van klachten betreffende geweigerde premies, stelde het Vlaams Energieagentschap vast dat de interpretatie van verschillende in de regelgeving opgenomen voorwaarden enerzijds verschillend is tussen de netbeheerders en anderzijds verschilt tussen het Vlaams Energieagentschap en de netbeheerders. Hoewel de samenwerking met de netbeheerders op dit vlak soepel verloopt, wil het Vlaams Energieagentschap discussies en rechtsonzekerheid voor de burger tot een absoluut minimum beperken. Bijgevolg wordt een bepaling in het Energiebesluit opgenomen die regelt dat het Vlaams Energieagentschap op eenvoudig verzoek inzage krijgt in het volledige beslissings- en interpretatiekader voor het verstrekken van de premies.

2.4. Invoeren van de mogelijkheid dat het Vlaams Energieagentschap een externe audit laat uitvoeren in het kader van de openbare dienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit

Het Vlaams Energieagentschap heeft volgens de bepalingen in artikel 11.1.4. reeds de bevoegdheid om de nodige controles uit te voeren met betrekking tot de openbare dienstverplichtingen van de netbeheerders alsook om overtredingen hierbij op te sporen.

Samen met de invoering van een interne controleverplichting voor de netbeheerder, wordt daarbovenop de mogelijkheid voorzien dat het Vlaams Energieagentschap zich bij het uitvoeren van deze controles laat bijstaan door organisaties en personen die zij daartoe aanwijzen op grond van hun deskundigheid.

Op deze manier verschuift het zwaartepunt van de controles op de correctheid van de premiedossiers naar een grondige controle van de gebruikte premiesoftware en een steekproefsgewijze controle van dossiers in de loop van het uitbetalingsjaar. Dit heeft tot gevolg dat gegevens over de door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit veel sneller beschikbaar kunnen zijn omdat de controles die nog moeten worden uitgevoerd op het ontwerp-REG-jaarrapport aanzienlijk worden beperkt.

B. AANPASSINGEN AAN DE ENERGIEPRESTATIEREGELGEVING (ART. 36-37, 52-57)

Aan de bijlagen bij het Energiebesluit van 19 november 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Artikel 7.1.1, §2, tweede lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt momenteel dat men geen groenestroomcertificaten krijgt wanneer men een PV-installatie legt om te voldoen aan het minimumaandeel hernieuwbare energie uit de EPB-regelgeving. Deze bepaling houdt in dat ook voor het bovenop de kwantitatieve eis (15 kilowattuur per m² per jaar) surplus geproduceerde elektriciteit de installatie geen certificaten kan ontvangen.

In het kader van het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie werd recent voorgesteld het voormelde principe enigszins te mitigeren. In afwijking van die uitsluitingsregel zal in de toekomst voor de hoeveelheid elektriciteit die door het fotovoltaïsche zonne-energiesysteem wordt geproduceerd bovenop de hoeveelheid die nodig is om aan die verplichting, vermeld in artikel 11.1.3, te voldoen, wel groenestroomcertificaten worden toegekend. Daaraan gekoppeld wordt voorgesteld om voor EPN-eenheden de in artikel 9.1.12/3 van het Energiebesluit vervatte kwantitatieve eis vanaf 1 januari 2019 te verstrengen naar 20 kilowattuur per m² per jaar. Deze eis kan behaald worden via één of een combinatie van meerdere van de in artikel 9.1.12/3 van het Energiebesluit opgelijste technologieën (incl. de participatieve optie), of door het behalen van een E-peil dat 10 percent strenger is dan de eis die voor dat jaar van toepassing is.

- Artikel 9.1.25 van het Energiebesluit van 19 november 2010 voorzag tot de opheffing ervan via het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017² in een specifieke - aan het Vlaams Energieagentschap voor de start van de werken te melden - afwijkende eis voor functiewijzigingen van gebouwen opgenomen in de inventaris van het bouwkundige erfgoed. De vermelding ervan in

² Besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving, BS 23 februari 2017

artikel 9.1.30, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 is dan ook door die opheffing overbodig geworden. Tot slot wordt in artikel 9.1.30, §4, eerste lid ook de dubbele vermelding van de “omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen” rechtgezet.

- Bijlage V van het Energiebesluit van 19 november 2010 beschrijft de rekenmethode voor het E-peil van residentiële eenheden. In deze rekenmethode worden volgende wijzigingen aangebracht:
 - o In paragraaf 7.6 wordt de berekeningsmethode van de effectieve thermische capaciteit van een energiesector verfijnd en uitgebreid. Uit een studie van het EPB-consortium bleek dat de bestaande EPW-methode voor zware gebouwen leidt tot een sterke overschatting van de thermische capaciteit ten opzichte van de gedetailleerde berekening volgens NBN EN ISO 13786. Door gebruik te maken van de schaalfactoren zoals deze worden voorgesteld in NBN EN ISO 13790, kunnen de verschillen worden ingeperkt en worden uniformere waarden voor effectieve thermische capaciteit bekomen. Hiervoor werden de waarden in tabel 2 aangepast. Bovendien wordt de mogelijkheid toegevoegd om de thermische capaciteit ook in detail te berekenen.
 - o In paragraaf 10.2.3 worden een aantal wijzigingen doorgevoerd die toelaten om decentrale opwekkingstoestellen gedetailleerder in te rekenen. De voorbije jaren is dat al gebeurd voor sanitair warm water en centrale verwarming. Dankzij de voorliggende wijziging kunnen dus ook voor plaatselijke opwekkers individuele rendementen worden ingevoerd. Waar mogelijk is de methode gebaseerd op Ecodesign.
 - o In 10.2.3 wordt ook de mogelijkheid ingevoerd om een lucht-lucht warmtepomp met een vermogen groter dan 12kW in te rekenen aan de hand van de Ecodesign-gegevens.
 - o In paragraaf 11.2.2.1 wordt de waarde bij ontstentenis voor het elektrisch hulpenergieverbruik aangepast. De bestaande waarden bij ontstentenis bleken te gunstig te zijn, zodat men vaak een lager E-peil haalt bij gebruik van de waarde bij ontstentenis dan wanneer men de gedetailleerde methode gebruikt. Dit gaat in tegen de basisprincipes van EPB, zodat in het EPB-consortium gezocht werd naar betere waarden bij ontstentenis.
 - o In paragraaf 15.3 worden in de formule voor het aandeel hernieuwbare van warmtepompen een aantal termen toegevoegd in verband met warm tapwater, zodat ook een warmtepompboiler meegerekend wordt in het minimumaandeel hernieuwbare energie.
 - o In paragraaf C.3 wordt een bug opgelost in de berekening van de bezonning.
- Bijlage VI van het Energiebesluit van 19 november 2010 beschrijft de rekenmethode voor het E-peil van niet-residentiële eenheden. In deze rekenmethode worden volgende wijzigingen aangebracht:
 - o Voor het opwekkingsrendement van decentrale warmteopwekkers wordt verwezen naar Bijlage V van het Energiebesluit. Dus ook voor niet-residentiële eenheden worden waar mogelijk de Ecodesign-gegevens ingevoerd.
 - o In paragraaf 7.5.1 wordt de methode voor VRF-systemen (multi-split systemen die gelijktijdig kunnen verwarmen en koelen) verfijnd. Met deze aanpassing kan de manier van warmterecuperatie correcter worden ingerekend.
 - o In paragraaf 11.3 worden in de formule voor het aandeel hernieuwbare van warmtepompen een aantal termen toegevoegd in verband met warm tapwater, zodat ook een warmtepompboiler meegerekend wordt in het minimumaandeel hernieuwbare energie.
- Bij de vereenvoudiging van de aard van de werken vanaf 2014, werden in het Energiebesluit van 19 november 2010 de definities van de aard van de werken herschreven en de bijhorende artikelen waarin de eisen werden opgelegd. Daarbij werd het aantal types aard van de werken herleid van 11 naar 3, waarbij 7 types werkzaamheden werden opgenomen in de aard van de werken ‘nieuwbouw (of hiermee gelijkgesteld).’ Bij het opleggen van de eisen voor 2014 werd per werkzaamheid verduidelijkt op welke onderdelen de eisen van toepassing waren. Zo werden bij de verschillende types ‘gedeeltelijke herbouw’ enkel eisen opgelegd aan de nieuwe delen en niet aan de bestaande constructiedelen. Door de herindeling vanaf 2014 werden de eisen opgelegd aan alle constructiedelen. Specifiek bij werken waar mogelijks bestaande delen behouden blijven, maar die toch ingedeeld werden als nieuwbouw, had dit als gevolg dat er ook eisen worden opgelegd aan onaangeroerde constructiedelen. In de praktijk blijken deze echter in veel gevallen moeilijk haalbaar, bv. bij ongewijzigde keldermuren of constructiedelen in contact met de grond.

Om voormelde redenen wordt voorgesteld om bijkomend in bijlage VII van het Energiebesluit van 19 november 2010 te bepalen dat de eisen voor constructiedelen enkel van toepassing zijn voor nieuwe, vernieuwde en nageïsoleerde constructiedelen en dus niet voor bestaande constructiedelen die niet worden gerenoveerd. Aangezien alle andere eisen integraal van toepassing blijven, waaronder het E-peil, blijft er voldoende stimulatie om toch ook voor de bestaande delen zo goed als mogelijk te presteren, zonder dat aan de individuele eis moet worden voldaan.

- In bijlage IX van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden voor de ventilatie van residentiële gebouwen eisen opgelegd. In principe wordt hier de norm NBN D50-001 hoofdzakelijk gevolgd. Daarnaast zijn enkele bepalingen uit de norm verlaagd van het niveau van eis naar aanbeveling. Bovendien werden in de bijlage zelf nog een aantal aanvullende eisen opgesteld, die niet in de norm voorkomen. Zo werden onder punt 2 bijkomende eisen opgelegd aan regelbare toevoeropeningen, betreffende de insectenwerendheid, de regendichtheid en de plaatsingshoogte. Hoewel deze drie aspecten de status van eis toegewezen kregen, staat er bij niet naleving concreet geen sanctie tegenover in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Enkel voor de regelbaarheid wordt er in de bijlage bij het Energiedecreet van 8 mei 2009 expliciet gesteld dat het debiet van de regelbare toevoeropening (RTO) gelijkgesteld moet worden aan nul, wanneer aan de betreffende eis niet voldaan is. Op die manier geldt er dan mogelijks een boete wegens het niet voldoen aan de ventilatie-eisen. Aangezien de drie aspecten onder punt 2 concreet niet af te dwingen zijn en zij eigenlijk analoog zijn aan de eigenschappen die in de norm als eis werden aangemerkt, maar in de bijlage onder punt 1.c naar het niveau van aanbeveling werden overgeheveld (o.a. luchtdichtheid, akoestiek, thermische prestatie, intensieve ventilatie, comfort,...), wordt er voorgesteld om deze aanvullende eisen de status van aanvullende aanbeveling te geven en ze niet langer te vermelden als 'eis'.
- Bij niet-residentiële ruimtes worden soms gebouwen opgetrokken zonder dat op voorhand de definitieve functie al gekend is. Dergelijke casco ruimtes kunnen dan later voor verschillende soorten functies worden aangewend. Wanneer de EPB-aangifte moet worden ingediend omdat de indieningstermijn verstrijkt en er nog steeds geen uitzicht is op de uiteindelijke functie is het op dat moment moeilijk om voor dergelijke ruimtes ventilatie-eisen te bepalen. Er moet dan immers een fictieve inschatting gemaakt worden van de latere indeling en functie.

Binnen de EPN-methode werd er daarom specifiek een aparte functie uitgewerkt, namelijk de functie 'onbekend'. Hierin wordt voor de functiespecifieke parameters (bv. binnentemperaturen, gebruikstijden,...) gerekend met gemiddelde waarden die tussen de verschillende functies passen. Op die manier wordt voor de berekening gerekend met waarden die niet te soepel, maar ook niet te streng zijn. Een gelijkaardige aanpak wordt hier voorgesteld voor de ventilatie-eis. Het voorstel is dan ook om in tabel 1 van bijlage X van het Energiebesluit van 19 november 2010 een nieuw type ruimte toe te voegen dat kan worden toegepast voor casco ruimten, waarbij de overeenkomstige vloeroppervlakte per persoon bepaald werd als een gemiddelde waarde uit de rest van de tabel.

Bijkomend worden in bijlage X m.b.t. de ventilatie-eisen de vloeroppervlakte-eisen voor sportclubs (aerobicruimten, fitnessruimte, bowlingclub) verstrengd (3,5 i.p.v. 10 m²/pers). Hoe lager de vloeroppervlakte-eis, hoe meer ventilatie immers moet worden voorzien.

- In bijlage XII van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een eis opgelegd aan het afgiftevermogen van directe elektrische verwarming. In de beschrijving onder hoofdstuk 6 worden de termen elektrisch vermogen en afgiftevermogen echter gemengd. Dit zijn echter twee totaal verschillende begrippen, waardoor deze formulering verwarring kan geven. Er wordt dan ook voorgesteld deze formulering aan te passen en de verwijzing naar het 'elektrische vermogen' te verwijderen.

De bijlagen V, VI, VII, IX, X en XII bij het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals vervangen of gewijzigd bij dit besluit, zijn voor het eerst van toepassing op dossiers waarbij de melding of de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt ingediend vanaf 1 januari 2019.

C. KLEINE AANPASSINGEN AAN DE REGELS M.B.T. DE ENERGIELENINGEN (ART. 30-32)

Er worden een aantal kleine beperkte wijzigingen aangebracht aan het reglementaire kader van de energieleningen, te weten:

- Conform artikel 7.9.1, §2, 1°, b) van het Energiebesluit van 19 november 2010 is een niet-commerciële instelling of coöperatieve vennootschap in het kader van het verkrijgen van een energielening verplicht om een bankwaarborg aan te gaan ter dekking van een derde van het ontleende bedrag. Deze verplichting wordt te stringent geacht en wordt – naar analogie met andere steunregelingen³ - vervangen door de verplichting om “hun schuld af te lossen via een verplichte domiciliëring”.
- Conform artikel 7.9.2, §4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalt de minister, bevoegd voor het energiebeleid, de aard van de investeringen die in aanmerking komen voor een lening door een energiehuis. De Raad van State meent in haar adviezen⁴ echter dat dit niet betekent dat de minister aan die investeringen inhoudelijke voorwaarden kan koppelen waaraan die investeringen moeten voldoen (bv. de woning moet een bepaald E-peil bereiken,...). Daarom wordt voorgesteld om aan paragraaf 4 de zinsnede “, en de voorwaarden waaraan die investeringen moeten voldoen” toe te voegen.
- Conform artikel 7.9.4, §1, zesde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010, worden - als aan een energiehuis een kwijtschelding werd verleend - alle bedragen die het energiehuis ontvangt van de in gebreke blijvende particulier, de niet-commerciële instellingen of de coöperatieve vennootschappen onmiddellijk overgemaakt aan het Vlaamse Gewest. Hieraan wordt toegevoegd dat de door het energiehuis met de verdere invordering gepaard gaande gerechtskosten in mindering kunnen worden gebracht. Dit uiteraard zonder afbreuk te doen aan de in het eerste lid vermelde franchise van 250 euro.
- In artikel 7.9.4, §1, zevende lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 is bepaald dat als de Vlaamse Regering de kwijtschelding weigert, de desbetreffende openstaande schulden “onmiddellijk en in zijn geheel opeisbaar worden ten laste van het energiehuis”. Er wordt voorgesteld dit te vervangen door het principe dat die schulden dan door het energiehuis verder worden afgelost op basis van het resterende aflossingsgedeelte van de mensualiteiten, vermeld in artikel 7.9.2, §1, zoals oorspronkelijk vastgelegd. Op deze wijze kan tot een meer billijke spreiding voor het energiehuis worden gekomen.

D. HET INVOEREN VAN EEN ENERGIEPRESTATIECERTIFICAAT VOOR KLEINE NIET-RESIDENTIËLE GEBOUWEN EN EEN ENERGIEPRESTATIECERTIFICAAT GEMEENSCHAPPELIJKE DELEN, EN EEN AANPASSING AAN HET ENERGIEPRESTATIECERTIFICAAT PUBLIEKE GEBOUWEN (ART. 1, 38-46)

1. Het energieprestatiecertificaat voor kleine niet-residentiële gebouwen

Thans is in artikel 9.2.7 e.v. van het Energiebesluit van 19 november 2010 een regeling opgenomen aangaande het energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen. Het niet-residentiële gebouwenpark vertoont een grote verscheidenheid. Een aanzienlijk deel van de niet-residentiële gebouwen bestaat uit kleinere gebouwen (bv. kleine handelszaken, dokterspraktijk,...). Ongeveer een kwart van de niet-residentiële gebouwen heeft een primair energieverbruik kleiner dan 30 MWh, wat vergelijkbaar is met dat van een standaardgezin. Deze kleinere niet-residentiële gebouwen zijn vaak verweven met dezelfde omgeving als residentiële gebouwen en vertonen dezelfde bouwfysische eigenschappen. Bovendien worden deze kleinere niet-residentiële gebouwen vaak via dezelfde kanalen vermarkt als residentiële gebouwen. Deze verschillen van de

³ Bij diverse andere hernieuwbare-energieleningen die recent vanuit de Vlaamse overheid worden verstrekt, is de voorwaarde tot sluiten van een bankwaarborg niet expliciet opgelegd. Zie bijv. de Samenwerkingsovereenkomst tussen het Fonds Culturele Infrastructuur en het ParticipatieFonds Vlaanderen aangaande “Leningen ter beschikking stellen voor de financiering van fotovoltaïsche zonnepanelen bij organisaties die gesubsidieerd worden vanuit Cultuur, Jeugd en Media, zoals op 15 december 2017 door de Vlaamse Regering goedgekeurd, of de lening aan sociale en beschutte werkplaatsen, of maatwerkbedrijven, en de lening aan onderwijsinstellingen.

⁴ Zie bijv. advies nr. 61.790/1/V

vermarkingsstrategieën en –kanalen die worden toegepast bij grote niet-residentiële gebouwen. Grotere niet-residentiële gebouwen (zoals bv. kantoren, ziekenhuizen, winkelcentra,...) vertonen doorgaans heel andere (bouwfysische) eigenschappen en bevatten vaak vrij complexe installaties. Een overkoepelend energieprestatiecertificaat voor alle niet-residentiële gebouwen zou daardoor een vrij complexe rekenmethode vergen om de grote niet-residentiële gebouwen te kunnen behandelen, terwijl dit voor de kleinere niet-residentiële gebouwen onnodig is. De kost van een energieprestatiecertificaat voor kleine niet-residentiële gebouwen zou dan ook onnodig hoog kunnen zijn. Om deze reden wordt er een opsplitsing voorgesteld tussen kleinere en grote niet-residentiële gebouwen.

Doordat kleine niet-residentiële gebouwen een sterke link vertonen met residentiële gebouwen, wordt er voor de rekenmethode vertrokken vanuit het EPC voor residentiële gebouwen (hierna: EPC). De moeilijkheidsgraad is gelijkaardig aan het EPC voor residentiële gebouwen, om deze reden zal dit EPC ook worden opgesteld door de energiedeskundigen type A. Door dat dit EPC zal opgesteld worden door een bestaand type van energiedeskundige, moet er ook geen nieuwe erkenningsregeling opgestart worden. Voor kleine niet-residentiële gebouwen zal het energieprestatiecertificaat opgesteld worden met eenzelfde inspectieprotocol en certificatiesoftware als residentiële gebouwen. Dit zal worden ondervangen via de opleidingen en de verplichte permanente vorming.

Het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen wordt opgesteld per niet-residentiële eenheid, net als bij residentiële gebouwen. Wat de kleine niet-residentiële eenheid betreft, wordt een limiet van 500 m² gelegd op het oppervlak van de eenheid. Dit komt overeen met de grens van 800 m³ die momenteel geldt om een niet-residentieel deel te mogen meenemen in een EPC voor residentiële gebouwen. Deze grens werd bepaald op basis van vloeroppervlakte omdat dit eenvoudiger te bepalen is dan volume (dit werd ook zo gevraagd op een sectoroverleg). Omdat het energieprestatiecertificaat voor grote niet-residentiële gebouwen door een andere energiedeskundige (type D) wordt opgesteld dan dit voor kleine, is het belangrijk dat de eigenaar eenvoudig kan vaststellen onder welke klasse zijn eenheid valt, zodat hij weet welke energiedeskundige hij moet aanspreken. Naast een limiet op het vloeroppervlak van de eenheid, wordt er ook een grens gelegd op het totale oppervlak van het niet-residentiële deel waar de eenheid deel van uit maakt. Dit om tegen te gaan dat kleine eenheden in bv. een groot kantoorgebouw of winkelcentrum ook als klein niet-residentieel wordt behandeld. Deze grotere gebouwen bevatten vaak complexe (gedeelde) installaties die niet kunnen behandeld worden binnen de methode voor kleine niet-residentiële gebouwen. Het is ook niet realistisch om ervan uit te gaan dat een energiedeskundige type A deze installaties kan inspecteren.

De bepalingen van artikel 9.2.8, 9.2.9 en 9.2.10 van het Energiebesluit van 19 november 2010, met betrekking tot de overdracht van het energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur zijn van overeenkomstige toepassing. Conform artikel 9.2.10/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalt de minister, bevoegd voor het energiebeleid, per type niet-residentieel gebouw de datum vanaf wanneer een energieprestatiecertificaat beschikbaar dient te zijn om te voldoen aan de verplichtingen, vermeld in artikel 9.2.8 en 9.2.9. Dit is nodig omdat een aantal begeleidende maatregelen (vaststelling sjabloon certificaat,..) en softwareontwikkelingen nog moeten worden afgerond. De streefdatum voor de introductie en operationalisering van dit nieuwe certificaat is 1 januari 2020.

2. Het energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen

Bij appartementsgebouwen bevindt het grootste renovatiepotentieel zich in de gemeenschappelijke delen (bv. daken, muren, vloeren, collectieve installatie). Voor appartementsgebouwen is het daarom interessanter om het renovatieadvies, dat deel uitmaakt van het energieprestatiecertificaat, op te laten stellen op gebouwniveau. Dat advies is dan ook bestemd voor de (rechts)persoon die het advies daadwerkelijk kan uitvoeren. In het geval van mede-eigendom is dit de vereniging van mede-eigenaars. De individuele eigenaars hebben namelijk geen individuele zeggenschap over de renovatie van de gemeenschappelijke delen.⁵

Om die redenen wordt voor appartementsgebouwen met minstens twee wooneenheden voorzien in een energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen (vanaf 2022 verplicht, voorheen vrijwillig) dat door

⁵ Conform artikel 577-7 van het Burgerlijk Wetboek dient de algemene vergadering van de vereniging van mede-eigenaars bij drie vierde meerderheid te beslissen over alle werken betreffende de gemeenschappelijke gedeelten, met uitzondering van die waarover de syndicus kan beslissen.

een energiedeskundige type A zal worden opgesteld. Dit betreft een uitbreiding van het bestaande takenpakket van de energiedeskundige type A, en zal worden ondervangen via de opleidingen en de verplichte permanente vorming.

Het huidige (individueel) energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen (hierna: EPC) op individueel appartementsniveau blijft behouden om kandidaat kopers/huurders te informeren over de energieprestatie van het betreffende appartement. Voor het (individueel) EPC blijft de beschikbaarheidsverplichting ongewijzigd verbonden met het moment van te koop en te huur aanbieden. De reeds opgemaakte EPC's blijven ook geldig. De inhoud van het (individueel) EPC wordt dan opgebouwd met de relevante informatie uit het EPC op gebouwniveau aangevuld met enkele individuele kenmerken (zoals afmetingen, ligging en oriëntatie van het appartement, individuele installaties).

Naast de schets van het renovatiepotentieel heeft het energieprestatiecertificaat op gebouwniveau ook andere voordelen:

- Er wordt een energieprestatie bepaald op gebouwniveau, wat voor de eigenaar van het gebouw interessante informatie oplevert. Ook voor de Vlaamse Overheid is dit energieprestatiecertificaat op gebouwniveau een goede indicator om de energieprestatie van het gebouwenpark in beeld te brengen.
- Het plaatsbezoek van de energiedeskundige zal efficiënter verlopen. Het zal namelijk niet meer nodig zijn om voor elk individueel EPC op wooneenhedeniveau (appartementen) alle invoer m.b.t. de schildelen en de collectieve installaties na te gaan. De syndicus/eigenaar van het gebouw zal dan ook slechts eenmalig toegang moeten verschaffen tot het stooklokaal en de nodige bewijsstukken moeten overhandigen, wat aan aanzienlijke lastenverlaging betekent.
- De invoer van de gemeenschappelijke delen van het gebouw (daken, muren, ...) zal bij de EPC's van alle appartementen in hetzelfde gebouw identiek zijn, wat de waarde van het EPC sterk verhoogt, aangezien de energiedeskundige bij de opmaak van het energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen, en ook bij het energieprestatiecertificaat voor kleine residentiële gebouwen indien er in het appartementsgebouw zich een dergelijke gebouweenheid bevindt, verplicht gebruik zal moeten maken van de gegevens uit een geldig energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen.
- De kostprijs voor de opmaak van de individuele EPC's zal per wooneenheid lager liggen dan nu het geval is. Zodra het EPC op gebouwniveau beschikbaar is, kan het individueel EPC een stuk goedkoper opgesteld worden dankzij de overdraagbaarheid van de gegevens. De kostprijs van een EPC op gebouwniveau zal verdeeld worden over minimaal 2 appartementen, waardoor deze kost niet doorslaggevend is.
- De kandidaat-koper/huurder van een appartement zal zowel informatie over de energieprestatie van het appartement als van het gebouw verkrijgen. Zo zal een kandidaat-koper/huurder bijvoorbeeld kunnen nagaan of aan de dakisolatienorm is voldaan, ook al situeert het appartement zich op het gelijkvloers.

Voor alle betrokken partijen levert dit voordelen op:

- Voor het beleid: monitoringmogelijkheid en kwaliteitsverhoging;
- Voor de energiedeskundigen: efficiënter en eenvoudiger werken;
- Voor de kandidaat-kopers/huurders: zowel informatie op maat van het appartement als op het gebouw;
- Voor de eigenaars: administratieve kostenverlaging (globaal gezien) en informatie op maat van de betrokken partij met zeggenschap;
- Voor de syndici: minder administratieve lasten en een tool om in overleg te gaan met eigenaars.

Uit bevraging van de betrokken stakeholders (de Unie van Syndici (UVS), de Vereniging van mede-eigenaars (VE) en de Confederatie van Immobiliënberoepen Vlaanderen (CIB)) blijkt dat zij vragende partij zijn om het EPC op gebouwniveau te verplichten voor grotere appartementsgebouwen. Deze verplichting schept duidelijkheid en vermijdt discussies op de algemene vergadering van mede-eigenaren.

Appartementsgebouwen met een bouwaanvraag (en -vergunning) vanaf 1 januari 2014 zouden reeds moeten voldoen aan E60, wat overeenkomt met de lange termijn doelstelling voor residentiële gebouwen. Het bijkomend renovatiepotentieel van deze gebouwen is dan ook beperkter. Voor dergelijke gebouwen is het energieprestatiecertificaat op gebouwniveau pas interessant als de "energieprestatiecertificaten bij de

bouw” van de individuele appartementen niet meer geldig zijn, zodat dit overkoepelend energieprestatiecertificaat kan gebruikt worden om het EPC op appartementsniveau op te stellen. Om deze redenen zal deze verplichting bij nieuwbouw-appartementsgebouwen pas 10 jaar na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen ingevoerd worden.

Het energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen heeft een maximale geldigheidsduur van 10 jaar. Als het gebouw een energetische wijziging ondergaat, moet dit EPC vervroegd een update krijgen. Dit garandeert dat EPC's op appartementsniveau steeds worden opgemaakt met informatie over het gebouwniveau die up-to-date is.

3. Het energieprestatiecertificaat publieke gebouwen

Sinds 1 januari 2009 is conform richtlijn 2002/91/EG een energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen verplicht voor gebouwen groter dan 1000 m², waarin publieke organisaties gevestigd zijn die aan een groot aantal personen overheidsdiensten verstrekken. Deze verplichting werd stelselmatig uitgebreid. Deze verplichting werd via richtlijn 2010/31/EU uitgebreid en sinds 1 januari 2013 geldt de verplichting ook voor gebouwen vanaf 500 m² en sinds 1 januari 2015 voor gebouwen vanaf 250 m² bruikbare vloeroppervlakte. De regelgeving met betrekking tot dit certificaat zit vervat in artikel 9.2.12 tot en met 9.2.16 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het certificaat publieke gebouwen bevat een kengetal op basis van het werkelijk verbruik en aanbevelingen op basis van een vragenlijst, en is tien jaar geldig.

Eind 2018 vervallen echter de eerste certificaten voor publieke gebouwen en moet het energieprestatiecertificaat voor deze publieke gebouwen vernieuwd worden. Voor een aantal gebouwen werden intussen recent ook energieaudits of potentieelscans opgemaakt, die vaak meer informatie bevatten over het energieverbruik en meer gedetailleerde aanbevelingen. Bedoeling is om deze documenten, die minstens evenveel informatie als het energieprestatiecertificaat publieke gebouwen bevatten, te hergebruiken en te aanvaarden om te voldoen aan de verplichting voor publieke gebouwen. Daarom wordt voorgesteld om een lijst van gelijkwaardige documenten op te stellen, die ook kunnen gebruikt worden om te voldoen aan de verplichtingen mits deze werden opgesteld door een onafhankelijke deskundige, zoals vereist door de Europese richtlijn.

E. PROBLEMATIEK VAN HET VOORLEGGEN VAN REGLEMENTAIRE MINISTERIËLE BESLUITEN AAN DE VLAAMSE REGERING (ART. 25-29, 38, 1°)

Conform artikel 6.2/1.2, derde lid, artikel 6.2/1.4, derde lid, artikel 6.2/1.7, §1, vijfde lid en §2, vierde lid, artikel 7.4.1, §2, derde lid, artikel 7.5.1, §2, derde lid, artikel 7.6.1, §2, derde lid, artikel 7.7.1, §2, derde lid, artikel 7.8.1, §2, en artikel 9.2.1, §3 van Energiebesluit van 19 november 2010 dienen een aantal ministeriële besluiten vooraf aan de Vlaamse Regering meegedeeld.

Volgens de vaste adviespraktijk van de afdeling Wetgeving van de Raad van State (zie bijv. advies nr. 43.677/3) heeft het echter weinig zin om in de regelgeving enerzijds een delegatie aan een minister te geven, maar anderzijds om te bepalen dat dezelfde minister wanneer hij van die delegatie gebruik maakt dergelijke ministeriële besluiten vooraf aan de Vlaamse Regering moet mededelen. De Raad van State meent verder dat hierdoor juist rechtsonzekerheid ontstaat doordat het niet duidelijk is na welke termijn een ontwerpbesluit na mededeling ervan doorgang kan vinden en welke de gevolgen zijn van een eventueel bezwaar van een andere minister. De Raad meent tevens dat uit de mededelingsplicht eigenlijk ook kan worden afgeleid dat de aangelegenheid waarop de delegatie betrekking heeft, volgens de Vlaamse Regering zelf niet te beschouwen valt als een aangelegenheid van bijkomstige of detailmatige aard. De Raad merkt daarbij steevast op dat een delegatie aan een minister juist tot dergelijke aard beperkt moet blijven. Het feit dat een ministerieel besluit moet medegedeeld worden houdt dan ook volgens de Raad in dat het eigenlijk een materie betreft die *strictu sensu* niet delegerbaar was.

Gelet op die vaste argumentatie van de Raad van State wordt voorgesteld om de expliciete vermeldingen van de vormvoorwaarde tot het voorleggen van reglementaire ministeriële besluiten aan de Vlaamse

Regering uit het Energiebesluit van 19 november 2010 te schrappen, met uitzondering van die vermeld in artikel 6.2/1.2, derde lid, 6.2/1.4, derde lid en 6.2/1.7, §1, vijfde lid en §2, vierde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010. Niets weerhoudt de leden van de Vlaamse Regering echter om nog steeds afspraken te maken met betrekking tot de totstandkoming van gesubdelegeerde regelgeving, maar hierdoor wordt de verplichte voorlegging niet langer een juridische vormvereiste.

F. AANPASSINGEN MET BETREKKING TOT HET VERKRIJGEN VAN GROENESTROOMCERTIFICATEN EN WARMTE-KRACHTCERTIFICATEN (ART. 12, 1°, 13, 1°, 14, 49, 50, 51)

Op heden wordt in de procedure voor de berekening van projectspecifieke onrendabele toppen en bandingfactoren voor projecten uit niet-representatieve projectcategorieën met startdatum vanaf 1 januari 2013 door het Vlaams Energieagentschap binnen de zes weken na ontvangst van alle noodzakelijke informatie een principebeslissing genomen over een voorlopige bandingfactor. De berekening van de voorlopige bandingfactor wordt vervolgens, samen met de berekeningsmethodiek van de definitieve bandingfactor, ter goedkeuring voorgelegd aan de minister. Op die manier wordt aangesloten bij hetgeen op heden bepaald wordt in artikel 6.2/1.7, §2, vierde lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010, met name dat de berekeningsmethode voor de definitieve bandingfactor reeds gevalideerd werd door de minister. Er wordt dan ook voorgesteld om deze praktijk ook juridisch te verankeren in het Energiebesluit van 19 november 2010.

Voorts bevat het ontwerpbesluit ook wijzigingen met betrekking tot de projectcategorieën voor installaties die aangesloten zijn op een directe lijn die de eigen site overschrijft, en die daarin injecteren. Op 30 maart 2018 hechtte de Vlaamse Regering immers haar eerste principiële goedkeuring⁶ aan het ontwerpdecreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen. Dit ontwerpdecreet hervormt de regels met betrekking tot de aanleg van directe lijnen. Dit heeft consequenties voor de productie-installaties van hernieuwbare energie en de warmte-krachtinstallaties die zijn aangesloten om een dergelijke directe lijn. Dergelijke installaties hebben immers specifieke eigenschappen en kosten (specifieke heffingskost via de nieuwe door het ontwerpdecreet in te voeren heffing, specifieke kosten voor de aanleg directe lijn, specifieke variabelen met betrekking tot de opbrengst van de elektriciteitsafname...) die niet representatief zijn. Daarom zullen vanaf 1 januari 2019 dergelijke installaties, vermeld in artikel 6.2/1.2 en 6.2/1.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010, en ongeacht hun technologie of vermogen, behoren tot de projectspecifieke categorieën, als bedoeld in artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010. De inwerkingtreding van deze bepalingen wordt gelijkgesteld met de voorziene inwerkingtreding van het voormelde ontwerpdecreet, te weten 1 januari 2019.

Tot slot bevat het besluit ook een aantal wijzigingen aangaande projectspecifieke dossiers die geen omgevingsvergunning nodig hebben. De *ratio legis* voor die wijzigingen is dat het voor grote, niet-representatieve projecten, die geen omgevingsvergunning behoeven (*de facto* gaat dit over zonne-energie op daken), niet realistisch en billijk is om te eisen dat deze een startdatum bekomen binnen één maand na de betekening van de beslissing (conform artikel 6.2/1.7, § 2, zesde lid). Immers, voor zulke projecten komt de startdatum overeen met de datum van indienstneming van de installatie (definitie van startdatum in artikel 1.1.3, 113° /2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), hetgeen dus tot gevolg heeft dat men, na de betekening van het ministerieel besluit betreffende de vaststelling van de definitieve bandingfactor, slechts over één maand zou beschikken om de installatie in dienst te nemen. De termijn van 12 maanden daarentegen is wel rechtvaardig en realistisch, en komt bovendien overeen met de geldigheidsduur van de startdatum, die voor installaties op basis van zonne-energie 12 maanden bedraagt na de aanvraag (cf. artikel 1.1.3, 113° /2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), hetgeen de consistentie ten goede komt.

⁶ VR 2018 3003 DOC.0309/1BIS

G. AANPASSING AANGAANDE DE ELEKTRISCHE REFERENTIEREDEMEMENTEN BIJ DE BEREKENING VAN WARMTE-KRACHTCERTIFICATEN (ART. 11)

Artikel 6.2.10, §8, eerste lid en tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepalen op heden het volgende:

“Het elektrisch rendement van de referentie-installatie wordt voor warmtekrachtinstallaties die gebruikmaken van fossiele energiebronnen gelijkgesteld aan 55 % in geval van een warmtekrachtinstallatie die aangesloten is op een spanningsnet met een nominale spanning die hoger is dan 15 kV, en 50 % in geval van een warmtekrachtinstallatie die aangesloten is op een spanningsnet met een nominale spanning die lager is dan of gelijk is aan 15 kV.

Voor warmtekrachtinstallaties die gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen, wordt het elektrisch rendement van de referentie-installatie gelijkgesteld aan 42 % bij de toepassing van biogas dat geen biomethaan betreft, 42,7 % bij de toepassing van vloeibare biobrandstoffen, 34 % bij de toepassing van hout of houtafval, en 25 % bij de toepassing van andere vaste biomassaströmen.”

In voormeld artikel van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden de elektrische referentieredementen vastgelegd die gebruikt moeten worden voor de berekening van de warmtekrachtbesparing. Deze zijn verschillend voor hernieuwbare en fossiele brandstoffen. Bij toepassing van biogas wordt vermeld “biogas dat geen biomethaan betreft”, waardoor een installatie die biomethaan als brandstof gebruikt dus niet het elektrisch referentieredement van een installatie op biogas heeft. Biomethaan is evenwel ook geen fossiele brandstof, waardoor ook het elektrisch referentieredement voor fossiele energiebronnen niet van toepassing kan zijn. Er is dus bijgevolg geen elektrisch referentieredement vastgelegd voor installaties die biomethaan gebruiken.

Aangezien het niet billijk is dat installaties die biomethaan gebruiken niet beschikken over een elektrisch referentieredement, hetgeen noodzakelijk is voor het berekenen van de warmte-krachtbesparing, wordt voorgesteld dat voor installaties die biomethaan gebruiken, hetzelfde elektrisch referentieredement wordt toegepast als voor installaties die fossiele energiebronnen gebruiken, met name 55% dan wel 50%.

H. AANPASSINGEN AAN DE PREMIEREGELING VOOR KWALITATIEVE WARMTE-KRACHTINSTALLATIES TOT EN MET 10 KWE (ART. 33)

Het artikel 7.10.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, dat recent werd ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017⁷, voert een nieuwe premiereregeling in voor investeringssteun aan kwalitatieve warmte-krachtinstallaties tot en met 10 kWe. In dit artikel wordt op heden evenwel geen cumulverbod voorzien waardoor er potentieel een risico bestaat op dubbele compensatie: investeringssteun enerzijds en certificatensteun anderzijds. Er wordt dan ook voorgesteld te bepalen dat deze premie niet kan worden gecumuleerd met andere investeringssteun of groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten of groenewarmtecertificaten van de Vlaamse overheid voor dezelfde investering.

Daarenboven, en in tegenstelling tot wat werd aangenomen door de Raad van State, is deze steunregeling (ten minste wat betreft steun aan ondernemingen, zoals gedefinieerd in de Europese staatssteunregelgeving) niet gebaseerd op artikel 40 maar wel op artikel 41 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (EU) nr. 651/2014. Artikel 41 betreft investeringssteun ter bevordering van energie uit *hernieuwbare energiebronnen*, en een micro-WKK op biogas produceert inderdaad energie uit hernieuwbare energiebronnen (cf. definitie van “hernieuwbare energiebronnen” in artikel 2, 110° AGVV).

Er wordt bijgevolg voorgesteld om de steunpercentages aan te passen en een tweede lid aan de derde paragraaf toe te voegen betreffende de voorafgaandelijke steunaanvraag, om alzo de regeling nauwer te doen aansluiten bij de verenigbaarheidscriteria die zijn vastgelegd in voormeld artikel van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (EU) nr. 651/2014.

Tot slot wordt een lacune met betrekking tot de premiehoogte voor investeerders in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties op biogas die geen onderneming zijn rechtgezet. In het huidige artikel 7.10.1, §2 van het

⁷ Besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft verlengingsaanvragen voor groenestroomcertificaten en overige wijzigingen, BS 26 januari 2018.

Energiebesluit van 19 november 2010 wordt immers voor dat type investering enkel gesproken van “ondernemingen”, waardoor zij die geen onderneming zijn uit de boot vallen.

I. BEPALINGEN VAN JURIDISCH-TECHNISCHE AARD

Tot slot bevat het ontwerpbesluit een aantal bepalingen van eerder juridisch-technische aard zoals:

- het rechtzetten/opheffen van niet langer actuele verwijzingen naar andere regelgeving, aanpassingen noodzakelijk geworden door de omgevingsvergunning en die nog niet in het energierecht werden ondervangen;
- het conformeren van de bepalingen uit titel II van het Energiebesluit van 19 november 2010 (oprichtingsbepalingen Vlaams Energieagentschap) aan de gewijzigde bepalingen uit het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, zoals het gewijzigd werd door het decreet van 26 juni 2015 tot wijziging van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, wat betreft de organisatie van de beleidsuitvoering en de beleidsvoorbereiding, de ondernemingsplannen en de gemeenschappelijke dienstverlening (bv. schrapping beheersovereenkomst).
- Op 1 juni 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring⁸ aan een ontwerpdecreet dat een regeling bevat voor de aanstelling van een noodleverancier in geval de VREG de leveringsvergunning van een leverancier intrekt, of indien een leverancier de toegang tot het net wordt ontzegd, of in geval van het faillissement van een leverancier. Wat de eerste voorwaarde betreft, wordt artikel 3.2.14 van het Energiebesluit aangepast zodat in het geval een leverancier zich wenst terug te trekken uit de Vlaamse markt en vrijwillig afstand wil doen van zijn leveringsvergunning de VREG die vergunning enkel maar kan opheffen *nadat* deze leverancier eerst zijn volledige klantenportefeuille heeft overgedragen. Het scenario van noodleverancier mag er immers niet toe leiden dat een leverancier die zich uit de Vlaamse markt wenst terug te trekken, aan de VREG vraagt om zijn vergunning op te heffen en dan zijn klanten bij de distributienetbeheerder in zijn functie als noodleverancier dropt.
- Artikel 3.1.20 van het Energiebesluit van 19 november 2010 stelt *“De leden van het orgaan dat belast is met de dagelijkse leiding van de netbeheerder of van een werkmaatschappij, en de personeelsleden van de netbeheerder of van een werkmaatschappij mogen geen enkele functie of activiteit uitoefenen, al dan niet bezoldigd, voor een producent, een invoerder van buitenlands aardgas, een houder van een leveringsvergunning, een tussenpersoon of met die ondernemingen verbonden of geassocieerde ondernemingen uitoefenen als die functie of activiteit niet voor een netbeheerder is, of het lidmaatschap van het bestuursorgaan van een van de voornoemde personen betreft.”* Deze uitzondering heeft tot gevolg dat een dagelijks bestuurder, of directeur (= personeel) van de netbeheerder en werkmaatschappij, zonder meer ook nog kan zetelen in raden van bestuur van producenten of leveranciers (of daarmee verbonden/geassocieerd). Dit ligt niet in de lijn van de beheersmatige onafhankelijkheid van de netbeheerder/werkmaatschappij ten aanzien van producenten en leveranciers:
 - raad van bestuur: 70% moet onafhankelijk bestuurders zijn, wat inhoudt dat een lid van RVB geen functie of activiteit uitoefent voor producent, leverancier of een tussenpersoon of voor een dominerende aandeelhouder (definitie Energiebesluit “onafhankelijk bestuurder”);
 - geen enkel lid van dagelijks bestuur, of personeelslid, mag een functie of activiteit uitoefenen voor producent/leverancier, noch met daar daarmee verbonden/geassocieerde ondernemingen.De uitzondering voor lidmaatschap van dergelijke bestuursorganen is dus nog moeilijk te verantwoorden vanuit de optiek van de beoogde ontvlechting van bestuur en personeel van de netbeheerder en de werkmaatschappij ten opzichte van producenten en leveranciers. Om voormelde redenen wordt deze uitzondering dan ook met ingang van 1 januari 2019 opgeheven.

⁸ VR 2018 0106 DOC.0557/1TER

- het voor “standaarddossiers” verschuiven van de op het Vlaams Energieagentschap rustende meldingsplicht met betrekking het toekennen van een principiële of definitieve bandingfactor bij niet-representatieve projecten van de VREG naar de distributienetbeheerders. Via artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2018⁹ werden de overgangsbepalingen in artikel 12.3.6 en 12.3.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (ingevoegd via het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014¹⁰) opgeheven. Hierdoor is de VREG wat betreft “standaarddossiers” (dit zijn dossiers inzake de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong aan een installatie die elektriciteit produceert uit zonne-energie, met inbegrip van de wijzigingen, rapporteringen en controles in dit dossier na de goedkeuring ervan) niet langer verantwoordelijk voor de behandeling ervan, maar wel de netbeheerders. Indien het een niet-representatief project betrof, diende het Vlaams Energieagentschap conform artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 een dergelijke beslissing enkel aan de VREG te betekenen. Die verplichting werd echter niet mee aangepast. Dit wordt thans rechtgezet.
- het opheffen van de in artikel 8.1.1 en 8.6.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 aan de minister, bevoegd voor het energiebeleid, opgelegde verplichting om er voor te zorgen dat in het kader van de door hem of haar opgestelde verklaring op erewoord, de kandidaat-energiesdeskundigen of -verslaggevers beschikken over burgerlijke en politieke rechten. Een dergelijke verplichting heeft immers geen meerwaarde, noch draagt die rechtstreeks bij tot het opmaken van kwaliteitsvolle energieprestatiecertificaten en EPB-aangiftes.
- In haar advies nr. 63.025/3 van 26 maart 2018¹¹ stelde de Raad van State dat er onvoldoende delegatie is ten einde de regeling aangaande duurzaamheid te operationaliseren. Daarom worden de volgende wijzigingen aan het regelgevende kader aangebracht:
 - o In artikel 6.1.4, § 2, van het Energiebesluit van 19 november 2010, wordt in een delegatie aan de minister, bevoegd voor het energiebeleid, voorzien om nadere regels en de verdere werkwijze te bepalen met het oog op het op onafhankelijke wijze aantonen van de informatie als vermeld in § 2. Die nadere regels behandelen dan meer bepaald het bewijsmateriaal dat door het Vlaams Energieagentschap kan worden opgevraagd en de mogelijkheid voor het Vlaams Energieagentschap om een conservatieve inschatting te maken van ontbrekende biomassakenmerken.
 - o In artikel 6.1.12/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden drie aanpassingen voorgesteld. Vooreerst wordt op advies van de Raad van State (advies nr. 63.025/3 van 26 maart 2018) voorgesteld een nieuwe paragraaf 2/1 in te voegen opdat de minister, voor productie-installaties die energie opwekken uit biomassa, nadere regels zou kunnen vaststellen betreffende de erkenning van de certificatie-instanties, de erkenning en de periodieke beoordeling van de certificatieschema's, en het invoeren van certificatieschema's door het Vlaams Energieagentschap. Vervolgens wordt op eveneens op advies van de Raad van State voorgesteld om te specificeren dat de minister, bevoegd voor het energiebeleid, bevoegd is om nadere regels te bepalen wat betreft het vereenvoudigd certificatiesysteem. Die nadere regels behandelen dan meer bepaald wat precies wordt begrepen onder een vereenvoudigd certificatiesysteem, in welke gevallen dit kan toegepast worden en onder welke voorwaarden. Ten slotte werden bij hetzelfde besluit van 12 mei 2017¹² de paragrafen 1 en 2 vervangen door drie paragrafen. Bijgevolg is de ongewijzigde derde paragraaf de vierde paragraaf geworden. Op heden is er evenwel nog sprake van een dubbele paragraaf 3 en bijgevolg dient deze tweede paragraaf 3 hernummerd te worden tot paragraaf 4.

⁹ Besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2018 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude

¹⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de instanties bevoegd voor de behandeling van de dossiers inzake de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-kraachtcertificaten en garanties van oorsprong, BS 3 juni 2014

¹¹ Advies nr. 63.025/3 van 26 maart 2018 inzake een ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie houdende het aantonen van biomassakenmerken.

¹² Besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft technische wijzigingen van de certificaten toekenning en de invoering van biomassa certificatie, van duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa en van ILUC-voorwaarden, BS 21 juni 2017

- In artikel 6.1.16, §1/1, laatste lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt op advies van de Raad van State voorgesteld om te specificeren dat de minister, bevoegd voor het energiebeleid, delegatie heeft om nadere regels te bepalen wat betreft de risicogebaseerde methodologie. Die nadere regels behandelen dan meer bepaald wat precies wordt begrepen onder een risicogebaseerde methodologie, in welke gevallen deze methodologie kan toegepast worden en onder welke voorwaarden.
- Bij de recente wijziging van de zero-emissiepremie¹³ werd de doelgroep voor deze premie uitgebreid naar autodeelbedrijven om het delen als concept te stimuleren. Tegelijk werd de premie uitgebreid van wagens naar bromfietsen B en motorfietsen. Daarbij is uit het oog verloren dat er ook deelconcepten voor deze categorieën voertuigen zouden kunnen bestaan. Om de tekst consequent te maken en alle deelsystemen dezelfde mogelijkheden te geven, is het bijgevolg noodzakelijk om het begrip autodelen (en de aanbieders ervan) open te trekken naar voertuigdelen (en de aanbieders ervan).

III. Aanmelding bij de Europese Commissie als “technisch voorschrift” in het kader van richtlijn 2015/1535/EU¹⁴

Richtlijn 2015/1535/EU bepaalt dat de lidstaten de Europese Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift meedelen, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. De lidstaten geven de Europese Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken. In voorkomend geval delen de lidstaten tegelijkertijd de tekst mee, tenzij deze reeds in samenhang met een eerdere mededeling is doorgegeven, van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de reikwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te kunnen beoordelen.

Het oorspronkelijke besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005¹⁵, evenals latere wijzigingen aan de EPB-berekeningsmethodiek, werden in overeenstemming met de toen geldende bepalingen bij de Europese Commissie aangemeld. Aangezien het voorliggende ontwerp van besluit voorziet in de wijziging en vervanging van bijlagen, waarbij aanpassingen aan de EPB-berekeningsmethode wordt voorzien, moeten deze ontwerpen overeenkomstig de richtlijn bij de Europese Commissie worden aangemeld.

De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Europese Commissie de mededeling ontvangt. Dit weerhoudt de lidstaten er evenwel niet van andere interne procedurestappen die in het kader van de regelgevingsprocedure moeten worden gevolgd (bijv. adviezen van de strategische adviesraden en afdeling wetgeving van de Raad van State), te laten plaatsvinden.

IV. Weerslag van het voorstel op de begroting van de Vlaamse overheid

IV.1. Aanpassingen aan de REG-premies

De vermelde wijzigingsvoorstellen hebben geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid maar worden doorgerekend in de nettarieven. Ze vertalen zich als aangegeven in de volgende tabellen qua verwachte financiële weerslag op de nettarieven in 2019. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de

¹³ Besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2018 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de hoogte van de premie en de uitbreiding van de doelgroep die in aanmerking komt voor een zero-emissiepremie, BS 29 maart 2018

¹⁴ Richtlijn 2015/1535/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PB 17 september 2015), voorheen was dit richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG en Richtlijn 2006/96/EG.

¹⁵ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen, BS 17 juni 2005, met ingang van 1 januari 2011 opgeheven bij en geïntegreerd in het Energiebesluit van 19 november 2010.

budgettaire impact voor woongebouwen enerzijds en niet-woongebouwen anderzijds. Zowel de totale impact van alle dossiers voor een bepaalde premie categorie als het verschil met de cijfers voor de premies zonder wijzigingen aan de regelgeving worden weergegeven.

Er moet opgemerkt worden dat dit een inschatting is die in geen geval overeen zal komen met de werkelijke cijfers voor 2019. Zo blijkt bijvoorbeeld dat voor het eerste semester van 2018 de aantallen uitbetaalde premies voor sommige premie categorieën aanzienlijk afwijken van de cijfers voor 2017, zonder dat de premievoorwaarden werden gewijzigd. Er zijn, naast premievoorwaarden, nog andere factoren die aan de basis liggen van de populariteit van één of andere premie.

Budgettaire weerslag wijzigingen premies woongebouwen

WOONGEBOUWEN	maatregel	premiehoogte 2019 (*)	gemiddelde m2s per dossier (X)	verwacht aantal dossiers (°)	budgettaire weerslag	aantal uitbetaalde dossiers 2017 (°°)	delta aantal	delta budget tov 2019 zonder gewijzigd beleid
<i>geen invoering STS in 2019</i>	buitenmuurisolatie Rd 3	15	90,14	6 500	8 788 650	6 399	101	136 562
<i>geen invoering STS in 2019</i>	binnenmuurisolatie Rd 2	15	91,78	300	413 010	251	49	67 458
<i>1,0 ipv 1,1 U-waarde vanaf 2019</i>	HR-glas	10	15,7	30 000	4 710 000	29 401	599	94 043
<i>geen verlaging premie/m² + afschaffen Rescert vanaf 2019</i>	zonneboiler	550	5	4 500	2 475 000	3 589	911	3.937.500
<i>afschaffen Rescert vanaf 2019</i>	warmtepomp	2441(**)		1 500	3 661 500	1 066	434	1 059 394
<i>nieuwe premie</i>	warmtepompboiler	400		4 500	1 800 000	0	4 500	1.800.000
	warmtepompboiler beschermde afnemer	480		100	48 800	0	100	48 800
TOTAAL VERWACHT								7.143.757

(*)desgevallend per m2

(**)gemiddelde premie per dossier rekening houdend met het aandeel van de verschillende warmtepomptypes in de premie-aantallen 2017,voor de dossiers met factuurdatum 2017

(***) 50% van de gemiddelde glasoppervlakte per dossier

(X) gebaseerd op dossiers 2017

(°) gebaseerd op aantal dossiers 2017 en Q1 2018 en desgevallend cijfers van de sector

(°°) enkel aantal 2017 zonder rekening te houden met Q1 2018

Budgettaire weerslag wijzigingen premies niet-woongebouwen

NIET-WOONGEBOUWEN	maatregel	premiehoogte 2019 (*)	gemiddelde m²s per dossier (X)	verwacht aantal dossiers (°)	budgettaire weerslag	aantal uitbetaalde dossiers 2017 (°°)	delta aantal	delta budget
<i>geen invoering STS in 2019</i>	buitenmuurisolatie Rd 3	15	289,99	150	652 488	130	20	86 998
<i>geen invoering STS in 2019</i>	binnenmuurisolatie Rd 2	15	114,2	10	17 130	8	2	3 426
<i>1,0 ipv 1,1 U-waarde vanaf 2019</i>	HR-glas	10	57	400	228 000	356	44	25 080
<i>afschaffen Rescert vanaf 2019</i>	zonneboiler	200	10,3	50	103 000	45	5	10 300
<i>afschaffen Rescert vanaf 2019</i>	warmtepomp	3000 (**)		50	150 000	27	23	69 000
<i>nieuwe premie</i>	warmtepompboiler	800		200	160 000	0	200	160 000
TOTAAL VERWACHT								354 804

(*)desgevallend per m2

(**)gemiddelde premie per dossier rekening houdend met het aandeel van de verschillende warmtepomptypes in de premie-aantallen 2017,voor de dossiers met factuurdatum 2017

(X) gebaseerd op dossiers 2017

(°) gebaseerd op aantal dossiers 2017 en Q1 2018 en desgevallend cijfers van de sector

(°°) enkel aantal 2017 zonder rekening te houden met Q1 2018

IV.2. Het invoeren van een energieprestatiecertificaat voor kleine residentiële gebouwen en een energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen

Het invoeren van een energieprestatiecertificaat voor kleine residentiële gebouwen en van een energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen heeft een aantal budgettaire consequenties met betrekking tot de aanpassing van enerzijds de certificatiesoftware residentiele gebouwen en anderzijds de energieprestatiedatabank. Deze kosten worden op basis van de huidige ontwikkelingskosten voor EPC geschat op:

- voor EPC kleine niet-residentiële gebouwen: ±200.000 euro;
- voor EPC gemeenschappelijke delen: ±300.000 euro;
- een beperkte kost voor het servicedesigntraject voor de ontwikkeling van de vorm en inhoud van het EPC (met gebruikerstesten): ±40.000 euro.

Deze kosten kunnen worden opgevangen binnen de goedgekeurde energiebegroting voor 2018.

IV.3. Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd aangevraagd op 23 maart 2018. Via schrijven d.d. 6 april 2018 en e-mail d.d. 24 april 2018 werden vanwege de Inspectie bijkomende vragen ontvangen. Deze vragen werden beantwoord op 13 april 2018 en 26 april 2018. Het gunstig advies werd door de Inspectie verleend op 7 mei 2018 en is toegevoegd als bijlage 2.

In haar advies stelt de Inspectie van Financiën dat t.o.v. de situatie uit 2017 de invloed op de nettarieven van de voorgestelde REG-premiewijzigingen voor het jaar 2019 ±20,15 miljoen euro bedraagt. Uit de berekende delta, zoals opgenomen onder punt IV.1, blijkt echter dat dit effect eerder 13 miljoen euro is. De vergelijking moet immers niet gemaakt worden met 2017 maar met 2019 'zonder gewijzigde regelgeving'. Er zijn immers ook zonder wijziging van de regelgeving premies die meer of minder populair zijn in 2019 ten opzichte van 2017.

IV.4. Begrotingsakkoord

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd verleend op 18 mei 2018 en is toegevoegd als bijlage 3.

V. Weerslag van het voorstel op de lokale besturen

1. personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
2. werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
3. investeringen en schuld: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de investeringen of de schuld van de lokale besturen.
4. ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

CONCLUSIE: Dit ontwerpbesluit heeft geen negatieve impact op de lokale besturen.

VI. Weerslag van het voorstel op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbudget en personeelsbestand van het Vlaamse Gewest. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

VII. Kwaliteit van de regelgeving

Het voorliggende ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taalkundig advies nr. 2018/64.

Op basis van het proportionaliteitsbeginsel (zie leidraad RIA) wordt een RIA niet nodig geacht. De gevolgen die uitgaan van de aanpassingen zijn in extenso in deze nota beschreven.

VIII. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering:

1° beslist haar principiële goedkeuring te hechten aan het als bijlage 1 opgenomen ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen over energie;

2° machtigt de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, hierover het advies in te winnen van de VREG, de SERV en de MiNa-raad, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

3° beslist de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, ermee te gelasten om bovenvermeld ontwerp van besluit in het kader van richtlijn 2015/1535/EU bij de Europese Commissie aan te melden.

Bart TOMMELEIN
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen over energie
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 7 mei 2018
3. het begrotingsakkoord d.d. 18 mei 2018.